

A Shakespeare villa borai

[2014. április]

Hamlet

Már-már nem is bor, hanem spiritusz (15,5 térfogatszázalékos). Arra termett, hogy a borok királya legyen. Persze, sok alamuszi, sörhasú rokon szeretné őt megelőzni. Ravasz házassággal (cuvée) alámossák a terroir egyedi igazságát. Testes bor, bár kisebb testű, mint amit az illat után vár az ember, de ennek oka lehet a magas Malligand is: az uralkodói jellemet elnyomja az erős alkoholosság. Szellőztetni kell, jóllehet azután is marad valami tüskés savgerinc. A túl sok csersav a múltra emlékeztet, vagyis az erjedésre. Amúgy megfelelő mértékben vannak jelen az alkotórészek, a cukor az előjátékhoz, a piruvátok az utójátékhoz, a struktúra mégsem áll össze. Kallódó fanyarság. Ez nem darabiz, nem a hordó izzadmánya, hanem valami sötét tanácsstalanság: nyári halottasház fojtó párája, szájszegletbe száradt nyál fátyolossága, szőrszálakra tapadt sperma meszessége. A halottakkal nem lehet büntetlenül társalogni. A csersav görcsös szorításából csak úgy szabadulhatna, ha anyjával hálna, vagyis visszafejtődne a hordóba, és újjászülne magát. Jól látható, hogy nem kevesebről van itt szó, mint a misztikus törvényszegésről.

Othello

Előfordul, főképp kezdő borászokkal, hogy identitászavarosnak neveznek egy Sauvignont, mert Kadarkára hajaz az ízvilága. Vannak viszont borok, amelyeknek az identitászavar a lényegük. Egyszerre jellemzi önhittség és kishitűség, erő és hervadtság. Barnába hajló színe bizalmatlanságot szül, neve is fejfájdító csalódásokat hív elő, ám miután pohárba kerül, mindenkit levesz a lábáról. Diadalútja csúcspontján, valahol a korty felénél mégis megszegik röpte. Mi okozza? Van, amire nincs felelet, illetve a magyarázat százötvenhatféleképpen előadható. A bor színpadán három pillanatig tart az almasav és a tannin küzdelme, miközben a teljes történet már akkor elindult, amikor az oltványt a földbe dugták. Igazi pincemélyi hadvezér: ott mindenkit legyőz. A feketepenesz nélkül kimerül, a fényben és a levegőn elbizonytalanodik, s magába hull némán, vagy ellenkezőleg, vaddá, szilánkossá válik, előjönnek gonosz alkoholjai, amelyek végleg elpusztítják egzotikus zamatát. A legnemesebbek között is vannak olyan borok, amelyeket a lopóból kell kortyolni, vagy a pince sötétjében a hordó csapjából szopogatni. Az igazi Messiás lopva érkezik, mint a tolvaj.

Lear

Sokat ígér színe, évjárata, terroirjának renoméja, és a korty eleje valóban beteljesíti az ígéretet. Beethoven Kilencedik szimfóniájára emlékeztet, ahol az első tétel ötödik percében úgy tűnik, minden elmondott. A korty közepén váratlan fordulat következik, giccses ízek jelentkeznek. Aztán jön a kiüresedés jele: paprikás csípősség. Egyre árad, egyre csíp. Mintha ő maga is felháborodna attól, ami vele történik. Dühös, amiért bedőlt a tanninikus sugallatoknak? Igen, úgy tűnik, igen. Mert miután hagyjuk pihenni, méghozzá nem keveset, amihez persze nem kis aszkézis szükségeltetik, a savak vezérelte öldöklést, felváltja a szubatomis ízek és zamatok beözönlése. Bölcsesség lakik e borbán, igaz, nem adja könnyen magát. A cserzősav fanyarsága az anyag militáns igazságaként árad szét. Illata olyan, mint régi kúriákban a konyha, ahol épp a szekrényt szellőztetik, a polcokon befőttek, lisztes, kávé és teás bádogdobozok, a kitért ablakon beárad a tavaszi kert, az avar és a meginduló csírák feltúrta talaj szaga. De a mélyben halottak szunyadnak, nagyon sok halott, mert a kert, a ház, az egész birtok egy temetőre épült.

III. Richárd

A legdrámaibb borok egyike. Bár a Villa igazán ad arra, hogy csak olyan borok kerüljenek az ászkokra, amelyekbe akár egy egész Shakespeare-dráma is belefér. Kevés készült belőle, az is a véletlen műve volt, ugyanis a telepítéskor lerészegedett a vincellér, és a kék oltványok közé bekerült néhány tő ismeretlen fajtájú fehérszőlő. Csak a háziak, különösen az asszonynepek látogatják a sarokban álló hordót, főképp azért, mert tartalma egészen más, mint a környéken kortyolható szortimentek. Ám egy újabb tévedés folytán kannányit leszívnak belőle, és a vendégek asztalára kerül. Onnan kezdve nincs megállás. Tréfából kinevezik a királynők borának, és aranyérmekkel jutalmazták. Il Magnifico! Persze, nem tehetségtelen, vannak adottságai, amelyek kibontakozhatnak a szabad levegőn. Mesterien rájátszik fanyarságára. Sikere részeg majomparádé. Színészek szokták így maguk mellé emelni silány társukat, hogy annál jobban ragyogjon saját tehetségük. Mellbevágó macskapisi szagát ragyogó ékeként magasztalják. Mi több, vannak, akik macskafejet mintázó pohárból kortyolgatják. „Megkeményíti férfiasságodat, nedvvel sikamlósítja lukadat”, ennél is alpáribb módon reklámozzák. Mindez előrevetít egy globális társadalmi leépülést. Szerencsére hamar a nyakára hágnak. Nem állítmányra, hanem alanyra van szüksége az igazságnak.

Rómeo

Illatába nem odavalósi, közepes árkategóriájú arcszesz villan, ami némiképp lelohasztja a kortyolgotók kíváncsiságát. Valami olyasmi állapot, mint amikor pusztán azért megyünk színházba, mert annak a néninek színész fia hívott meg, aki nénitől a leveszöldséget szoktuk beszerezni a piacon. Ha összeadjuk a hordóban töltött éveket a palackozás óta eltelt idővel, sehogy nem jön ki a megadott évjárat. Van valami hóbor hatás is. Hóbornak nevezik errefelé a fagyasztott borból kicsapott jég olvadékát. Az is tagadhatatlan, hogy létezik egy makacs előítélet a rozéval szemben. Sokkal kiválóbb értékelést kapna, ha vakon kóstolnánk. A címkés visszakóstoláson aztán mindenképp elveszne első helye, bár a borbírák tagadják, hogy köreikben létezik korrupció. Mellesleg zavaró a túl könnyed megnyílása is. E tulajdonsága miatt hamar esik jó szándékú, ám begyepesedett borászok ezermesterkedésének csapdájába (talán még olyan is akad, aki a tiltott avinálással is belegázol lelkébe). Szellőztetés után is érződik valami agyagbemosásos hatás, amely kis cigányos csörgődobot kever a karakteréhez jobban illő vadászskürtök alá. Miközben kortyoljuk, balsejtelem hatalmasodik el rajtunk: nem bort iszunk, hanem merevrészeg lánnyal vagy fiúval csókolózunk.

Lady Macbeth

Mindene arra szolgál, hogy elcsábítson eleveneket és holtakat. Ha csupán egyetlen pillantást vetünk rá, rabjai leszünk. Kimutatták, színének hullámhossza megegyezik a Jáván élő majomevő vérkobra bőrszínének hullámhosszával. De ha nem nézünk rá, akkor is megálljt parancsol. Infrahangú bor! Illata duplapasztás nedűk tanninikusan mély liliomja, de egyesek szerint, akik jártak már szent helyeken, inkább istennők vulvája. Álcasanovák és zugfeministák kerülnek ki ezért, ki ezért. Szuicid hajlamúaknak sem ajánlott, ugyanis feláztatja bűnök rég leülepedett vonadékanyagát. Ilyenkor a ráivás nem használ, sőt, mintha tudatosítanánk benne, mennyire a kiszolgáltatottjai vagyunk, tombolni kezd, és fergeteges örvényekkel borítja fejünkre fojtó illatú tafotaszoknyáját. Frenetikus erotikája ellenére eszünkbe juttatja azt a pillanatot, amikor ráébredtünk, hogy akivel szeretkezünk, úgy szeretkezik velünk, mintha mással szeretkezne, vagyis a mi helyünkbe épp valaki mást képzel. Olyan sebesen merülünk el az izvilág örvényeiben, mintha egy gőzerővel működő vazelingyár közepébe hullottunk volna bele.

Prospero

Ször nő a fülbe, májfoltos lesz a bőr, a test megereszkedik, tompul az egykor ellenállhatatlan varázs. És mégis, mégis! Topáz és zafír is áteresztí fényét, annyira egyrengésűek. Képes bármilyen ízzel kombinálódni. Leginkább talán a kávéfüggő szájüregben teljesedik ki, bár az ilyen megállapítás elég semmitmondó, főképp ha nélkülözi a szájüreg összehasonlító vizsgálatát. A profi borkóstolót a bor belső viszonyai érdeklik. A terroirja? Hogyan is mondhatnánk magyarul? Termőhely? Nemigen. Ahogy az emberi tekintet sem csupán arc és szem, a terroir sem csak talaj és éghajlat, az is benne van, amikor reggelente őzcsalád szökdel át a tőkék között. A partikularitás idomulás a megszokotthoz. A megszokott leírható, a szokatlannak nincs betűje. A betűvel az alany a gondolképtelenségét hozza létre. Tehát és ellenben: ez itt gondolkodó bor. A betű a szerep, a gondolat a játék. A Villa legszabadabb bora. Mindenestül leírhatatlan. Tükörbor. Belenézünk a pohárba, és elődereng az arcunk. De ennél konkrétabb élményt is ad: belekortyolunk, és valami olyasmi remény kerít hatalmába, hogy végre-valahára minden testrészünket be tudjuk szopni. A borban azért van igazság, mert az alany szájába adja a gondolatot.

Kategória: ShakespeareLátó

Denumire autor: Láng Zsolt

Látó Szépirodalmi Folyóirat